

Vlaams
Parlement

vergadering **C236**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 9 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gifwolk in Zevekote – 1806 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen en de langetermijnvisie op de eindverwerking – 1994 (2016-2017)	6
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitwerking van een geïntegreerd grond- en pandenbeleid – 1996 (2016-2017)	9
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een nieuw draaiboek voor lokale besturen voor het handhavingsbeleid inzake permanente bewoning in weekendverblijven – 1995 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opkomst van de Chinese moeraslak in Kempense beken – 2041 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal potentieel gehinderde omwonenden van de luchthaven van Zaventem – 2047 (2016-2017)	19
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de overlast door everzwijnen en de nood aan bijkomende maatregelen – 2056 (2016-2017)	25

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gifwolk in Zevekote – 1806 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, bedankt dat ik vorige week deze vraag kon uitstellen. Ik moest toen in een andere commissie aanwezig zijn.

Minister, begin vorige maand was er in Zevekote, in West-Vlaanderen, een ernstig incident met het vrijkomen van een grote hoeveelheid salpeterzuur uit de mestverwerkingsinstallatie bij een groot varkensbedrijf daar. De gifwolk die ontsnapte, zorgde voor een grote mobilisatie van hulpdiensten en de evacuatie van honderden mensen in het dorp en het bijgelegen dorp. De burgemeester van Gistel, Bart Halewyck, drukte de ernst van de situatie een week later als volgt uit: "Als die tank maar in de late namiddag of de avond was gevuld, dan was de gifwolk in de nacht ontstaan en dan werd iedereen 's ochtends wakker met kapotte longen."

Net als velen was ik verrast te vernemen dat op een landbouwbedrijf dergelijke grote hoeveelheden van een gevaarlijk product aanwezig zijn en dat zuren zelfs gangbaar en voor de werking noodzakelijk zijn bij een mestverwerkingsinstallatie. Ik ben het uiteraard eens met de burgemeester van Gistel dat we hier aan een echte ramp ontsnapt zijn en ik meen dan ook dat we uit de gebeurtenissen in Zevekote lessen moeten trekken. De veiligheidsvoorschriften en de stockage van chemicaliën op landbouwbedrijven, bij mestverwerkingsinstallaties, moet toch eens heel grondig bekeken worden. De lokale besturen moeten ook grondig geïnformeerd worden over die voorschriften en instructies krijgen over de controle, de voorzorg en de mogelijk risico's die eraan verbonden zijn.

Minister, ik had graag van u een antwoord gekregen op de volgende vragen. Beschikt u over een inventaris of register met een overzicht van welke chemicaliën aanwezig zijn in alle Vlaamse mestverwerkingsinstallaties? Waar zijn die gegevens eventueel raadpleegbaar?

Welke extra maatregelen zult u nemen om de veiligheidsvoorschriften en stockage van chemicaliën op dergelijke bedrijven te verscherpen? Op welke manier zult u de lokale besturen en de veiligheidsdiensten daarover informeren? Denkt u eraan om de landbouwsector te informeren over de risico's die verbonden zijn aan het gebruik van chemicaliën bij mestverwerking op hun bedrijf, ook al is de uitbating van de installatie, zoals in het geval van Zevekote, niet in handen van het landbouwbedrijf zelf?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, dergelijke installaties en mestverwerkingsinstallaties hebben een vergunning nodig. Vroeger was dat zowel een bouw- als een milieuvergunning; nu is dat uiteraard een omgevingsvergunning. Bij de installatie waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en gebruikt, wordt in die vergunning ook heel expliciet vermeld welke stoffen vergund zijn en in welke hoeveelheden. Dat is ook publiek raadpleegbaar. Ook de installatie van Zevekote was daarin opgenomen. Het gaat over de vergunningen van de GPBV-bedrijven (Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging). Dat zijn bedrijven met een relatief gezien grote milieu-impact, en die vallen onder de Europese richtlijn inzake industriële emissies. Dat is voor iedereen raadpleegbaar op de

website van het Departement Omgeving. Alle andere milieu- en omgevingsvergunningen zijn uiteraard bekend bij de Vlaamse overheid, provincies en gemeenten.

Grote bedrijven die gevaarlijke chemicaliën opslaan en gebruiken, zijn ook verplicht een register bij te houden met de aard en de hoeveelheid van de aanwezige gevaarlijke stoffen. Dat register moet ter inzage liggen van de toezichthouder. Het is uiteraard ook nuttig voor de interventiediensten, als er zich een incident voordoet.

Hoe is dat geregeld? Dat staat in de VLAREM-regelgeving (Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning). Voor de opslag van gevaarlijke stoffen zijn er tal van voorwaarden voor een veilige uitbating. Naar aanleiding van het incident in Zevekote heb ik uiteraard de afdeling Handhaving de opdracht gegeven om een onderzoek in te stellen naar de oorzaak van het lek. Als uit die bevindingen zou blijken dat aanpassingen nodig zijn aan de veiligheidsvoorschriften uit VLAREM, zullen wij daar uiteraard ook aanpassingen aan voorstellen.

Indien uit het administratief onderzoek aanbevelingen zouden volgen om de toezichthoudende of de vergunningverlenende overheden, maar bijvoorbeeld ook de gemeenten of de provincies, beter te informeren over de risico's van die gevaarlijke stoffen, zodat ze ook voldoende de impact kunnen inschatten, zullen we daar ook werk van maken en zullen de nodige stappen gezet worden. Ik vind het belangrijk dat we eerst het grondige onderzoek afwachten, zodat we ook weten wat er fout is gegaan.

In 2015 waren er in Vlaanderen 118 operationele mestverwerkingsinstallaties. Het merendeel van die installaties zijn zogenaamde 'biologieën', waarbij stikstof uit de vloeibare fractie van mest omgezet wordt in inert stikstofgas en een kaliumrijk effluent.

Andere installaties maken dan weer gebruik van compostering, droging en dergelijke. Al deze technieken vergen geen toevoeging van zuren om mest te verwerken.

In de momenteel operationele mestverwerkingsinstallaties in Vlaanderen is het gebruik van zuren zeker geen gangbare praktijk. Het bedrijf in Zevekote is in feite een pilootinstallatie waar een nieuwe mestverwerkingstechniek in de praktijk wordt getest. Hierbij wordt de stikstof in de mest niet omgezet tot een inert gas dat verloren gaat, maar gerecupereerd in de vorm van ammoniumnitraat. De pilootinstallatie wendt hiervoor salpeterzuur aan. Als zwavelzuur als zuur wordt gebruikt, levert dit ammoniumsulfaat op. Ammoniumnitraat kan ook worden gebruikt als biogebaseerde vervanger voor klassieke kunstmeststoffen en zelfs als grondstof voor industriële processen.

Deze testen passen in de beleidsvisie op de transitie van de mestverwerking in Vlaanderen van nutriëntenverwijdering naar nutriëntenrecuperatie. Dit past uiteraard in de circulaire economie. De afhankelijkheid van de landbouwsector van energie-intensieve inputstromen, zoals stikstofkunstmest, wordt op deze manier verlaagd.

De installatie in Zevekote is momenteel de enige in Vlaanderen. Om nieuwe technieken in de praktijk te kunnen testen, zullen in de toekomst wellicht bijkomende pilootinstallaties worden gestart. Ook in onze buurlanden wordt deze techniek getest.

Het spreekt voor zich dat bij de evaluatie van de huidige pilootinstallatie en bij de toekenning van toekomstige vergunningen specifieke voorwaarden zullen worden

opgelegd. Die voorwaarden zullen we hebben geleerd of gedistilleerd uit het incident in Zevekote. We houden hier uiteraard rekening mee.

Het gebruik van zuur in zogenaamde zure luchtwassers is vrij ingeburgerd bij de veeteeltbedrijven in Vlaanderen. De luchtwassers reduceren de ammoniakemissies in de stal door de ammoniak in de stallucht met een zuur te laten reageren. Hierbij wordt vloeibaar ammoniumsulfaat geproduceerd, dat als kunstmest in de landbouw wordt gebruikt.

Ander gebruik van salpeterzuur of zwavelzuur in landbouwbedrijven is uitzonderlijk in Vlaanderen. In het buitenland gebeurt dat wel meer. In Denemarken wordt de aanzuring van dierlijke mest in landbouwbedrijven in de stal, bij de opslag of bij het uitrijden erkend als een techniek die de ammoniakemissies sterk reduceert. Incidenten als ongevallen met chemicaliën of lekken van zuur in het leefmilieu zijn hierbij niet bekend.

De conclusie van het incident in Zevekote is dat we hier lessen uit moeten trekken. We wachten de grondige evaluatie door de diensten af. We zullen dit ook in regelgeving omzetten. Het gaat echter niet om een wijdverspreide techniek waar we ons overal in Vlaanderen zorgen om moeten maken. Dit is een pilootproject waar we de nodige lessen uit moeten trekken. Dat is een korte samenvatting van mijn antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt vermeld dat het onderzoek naar het incident in Zevekote en naar de oorzaak van het lek lopende is. Het incident is ondertussen natuurlijk al een maand geleden. Hebt u er al zicht op wanneer het onderzoek zal worden afgerond? In dat geval kan ik hier door middel van een opvolgingsvraag op terugkomen.

We hebben gemerkt dat toch een en ander is misgelopen. Een meetwagen was op korte termijn niet beschikbaar. De vraag van het crisiscentrum om de luchtkwaliteit te meten, kon hierdoor niet op korte termijn worden ingewilligd. We zien dat er wat is misgelopen. We moeten daar een aantal conclusies uit trekken.

In dergelijke situaties gaat het om veel potentieel giftige en gevaarlijke stoffen. De samenleving moet natuurlijk worden gewaarschuwd voor de gevolgen hiervan en voor de maatschappelijke kost van de industriële veeteelt en de hieraan verbonden mestverwerking. Vorige week heeft de West-Vlaamse Milieufederatie een persbericht verspreid over de gezondheidsrisico's van de intensieve veeteelt. Indien ik me niet vergis, wordt hierover morgen een vraag om uitleg gesteld. Wat dit dossier betreft, is het volgens mij belangrijk dat de samenleving wordt geïnformeerd over de maatschappelijke kost van een intensieve veeteelt en van het gebruik van chemicaliën en gevaarlijke stoffen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, we hebben hier blijkbaar met een eigenaardige contradictie te maken. Aan de ene kant moeten we voor de circulaire economie en de duurzaamheid materiaal herwinnen. Dat klopt. Aan de andere kant moeten we hiervoor giftige stoffen brengen naar plaatsen waar we die niet zouden verwachten, zoals het idyllische platteland. Dat is een contradictie waar we nog niet helemaal uit zijn.

Mevrouw Soens, een deel van uw vraag om uitleg heeft me enigszins doen schrikken. U dringt erop aan de gemeenten en de landbouwers over de gevaren te informeren. Indien bepaalde mensen in de eerste plaats zijn geïnformeerd, zijn

het wel de landbouwers die hiermee bezig zijn. Dit geldt ook voor de gemeentebesturen. Zij staan er het dichtst bij en zijn betrokken bij het vergunningsproces. Dit lijkt me dan ook een rare vraag.

Minister, u hebt in elk geval beklemtoond dat we zeer alert moeten zijn met die stoffen. Er bevinden zich zaken op plaatsen waar de gewone burger het niet zou vermoeden. Indien er iets misloopt, kan de impact echter groot zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, ik wacht het onderzoek af, maar ik heb toch een bijkomende vraag. De oorzaak van het overigens spectaculaire incident wordt nu nader bekeken. Tegelijkertijd stel ik me vragen over de gezondheidseffecten van dat incident op mens en dier.

De hulpdiensten en de gemeente hebben adequaat gereageerd met een snelle evacuatie. Maar worden de effecten op de gezondheid van de dieren, in de wei of op stal, daar in de buurt, in Gistel, ook in kaart gebracht? Dat is belangrijk, ook in experimentele projecten. Dat was een pilootexperiment. Ik ben het op zich genegen dat men ook in de landbouw de circulaire economie maximaal probeert te implementeren. Maar het is wel goed om te weten wat de risico's zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, we moeten het onderzoek ruim zien. Het gaat over de installatie zelf. Wat is er fout gelopen? We moeten daar lessen uit kunnen trekken: lessen voor het gebruik maar ook lessen voor de vergunningen. De experts buigen zich ook over de gevolgen voor de omgeving. De precieze timing ken ik niet. Als we daar meer zicht op hebben, zullen we dat melden aan het secretariaat van de commissie. Dan kunnen we daar nog eens op terugkomen, om te weten welke verdere conclusies we daaruit kunnen trekken.

Mijnheer Vandaele, het klopt dat de landbouw zelf en de gemeenten op de hoogte zijn. Alles hangt een beetje af van wat het precies is. Soms wordt de vergunning verleend op het provinciale niveau. Maar ook dan is er voldoende kennis en advisering vanuit de gemeenten.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Minister, dank u voor uw bijkomende antwoord. Het zou inderdaad goed zijn om deze commissie te laten weten wanneer dat onderzoek ongeveer afgerond zal zijn, zodat we hierover verder kunnen praten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen en de langetermijnvisie op de eindverwerking – 1994 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, in de klimaatresolutie van het Vlaams Parlement vragen wij aan de Vlaamse Regering om inzake de ontwikkeling van een circulaire economie en een circulair materialenbeleid een langetermijnvisie op afvalverwerking te ontwikkelen, waarbij we de verbrandingscapaciteit afstemmen op de resterende restafvalproductie, en daaraan de ondersteuning van de afbouw van de afvalverbrandingscapaciteit koppelen.

In het regeerakkoord 2014-2019 wordt aan de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) de overkoepelende regie toegekend om op Vlaams niveau de verbrandingscapaciteit af te stemmen op de resterende hoeveelheid restafval. "In januari 2016 bedroeg de theoretische verwerkingscapaciteit 2021 kiloton. Het aanbod brandbaar afval was toen 1942 kiloton. Het klein verschil is te wijten aan de seizoenschommelingen en dat er af toe een stilstand is." Maar het aanbod aan brandbaar afval en de beschikbare verwerkingscapaciteit waren dus in evenwicht.

Volgens de doelstellingen in het afvalplan zal het aanbod aan brandbaar afval op Vlaams niveau dalen. Gezien de verwerkingscapaciteit op dat aanbod moet worden afgestemd, zal de bestaande verbrandingscapaciteit tijdens de planperiode mogelijk moeten afnemen. Daartoe moet Vlaanderen in de eerste plaats beschikken over een langetermijnvisie op de afvalverwerking, zoals gevraagd door het Vlaams Parlement met de klimaatresolutie.

In het afvalplan kunnen we lezen dat de OVAM een instrument zal ontwikkelen om tijdens de planperiode de afbouw van de afvalverbrandingsinstallaties te ondersteunen. De visie wordt ontwikkeld tegen eind 2018. Het instrument moet ten laatste in 2020 operationeel zijn.

Ten slotte stelt Vlaanderen zich als doel de hoeveelheid restafval in de planperiode verder te laten afnemen. In het plan gaat het om de doelstelling om tegen 2022 de hoeveelheid brandbaar afval met minstens 10 procent te doen dalen. Vlaanderen wil een verplichte algemene inzameling van restplastics invoeren via de nieuwe erkenning van Fost Plus. Hiervoor lopen er momenteel een aantal proefprojecten. Minder plastic in het restafval zal uiteraard ook voor de verbrandingsovens gevolgen hebben. Niet alleen zal er minder materiaal worden aangevoerd, het aangevoerde materiaal heeft ook minder calorische waarde.

Minister, wat is de stand van zaken van de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen vandaag? Hoe ziet u de eindverwerking in de toekomst evolueren? Wat is de stand van zaken van de langetermijnvisie op afvalverwerking? Zal de doelstelling om de hoeveelheid brandbaar afval met 10 procent te doen dalen tegen 2022 resulteren in een afbouw van de verbrandingscapaciteit met 10 procent? Indien niet, welke invloed zal dit dan concreet hebben op de capaciteit? Op welke manier zal de afbouw van de verbrandingscapaciteit worden gestimuleerd en ondersteund? Wordt er bij de verplichte inzameling van restplastics rekening gehouden met de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen? Zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De recentste cijfers over tarieven en capaciteit staan in het OVAM-rapport. Daaruit blijkt dat er in 2015 een beschikbaar aanbod was van 2.081.800 ton brandbaar afval. De vergunde verwerkingscapaciteit bedroeg in datzelfde jaar 2.021.000 ton. Uit deze analyse blijkt dat de beschikbare verbrandingscapaciteit zeker niet hoger is dan het aanbod van brandbaar afval.

Op korte termijn is het doel van het uitvoeringsplan inzake huishoudelijk afval, zoals het werd goedgekeurd, om te komen tot een daling van het aanbod brandbaar afval en – uiteraard in relatie daarmee – een afbouw van de verbrandingscapaciteit. Wat de lange termijn betreft, heeft de OVAM de opdracht om een visie uit te werken, zoals hier al is gesteld.

Een van de acties in het plan is dat de OVAM een visie ontwikkelt rond de langetermijnaspecten voor eindverwerking. Er is voorzien om dit tegen het einde van 2018 uit te werken. De OVAM is met de voorbereiding van deze visie bezig. Het doel van het plan is om tot een reductie van het aanbod aan brandbaar afval

te komen. Daarom is bepaald dat er een evenwicht tussen het aanbod en de capaciteit moet zijn, maar uiteraard ook dat de capaciteit niet mag stijgen. Volgens het plan moet onderzocht worden welke instrumenten gehanteerd worden om dit te ondersteunen. De timing van dit traject ligt in de periode van 2018 tot 2020.

Kunststofafval maakt een belangrijk deel uit van de fractie waarop ingezet wordt voor selectieve inzameling en recyclage, waardoor de hoeveelheid restafval voor verbranding zal moeten dalen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik wil verder ingaan op een actie uit de beleidsbrief die ging over het feit dat de OVAM ook de financiële gegevens zou onderzoeken van de afvalverbranding. Wat is in dat verband de stand van zaken en welke timing wordt daarvoor gehanteerd?

Ik heb bij de OVAM gepolst of ze een gedachtewisseling over dit thema zouden wensen te houden, en daar werd bevestigend op gereageerd. Dat kan hier misschien tijdens de regeling der werkzaamheden worden besproken?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Uit de vraagstelling en uit het antwoord van de minister blijkt dat het aandeel restafval vermindert. Minister, u zegt terecht dat de capaciteit van de verbranding niet zou mogen stijgen, maar ik stel vast dat er hier en daar plannen zijn voor nieuwe bijkomende ovens en dat daar ook vergunningen voor verleend worden of dat daartoe de intentie bestaat. Blijft u erbij dat ook op de korte termijn de verbrandingscapaciteit niet mag uitbreiden?

Hier en daar is er ook sprake van plasmaovens. Zijn dat ook verbrandingsovens voor restafval of vallen die daarbuiten?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, mevrouw De Vroe heeft gelijk. Onze fractie vindt dat de afvalverbrandingscapaciteit evenredig moet dalen met de doelstellingen die u hebt opgenomen in het huishoudelijk afvalplan. Als we inzetten op het verminderen van de restafvalcapaciteit en er lopen inderdaad een aantal initiatieven, die hopelijk zo snel mogelijk in de praktijk kunnen worden gebracht, dan zal de afvalverbrandingscapaciteit niet meer in verhouding staan tot het aanbod van het te verbranden restafval.

Dan zijn er twee opties mogelijk. Ofwel gaat men restafval van elders aanvoeren om die capaciteit en het rendement van die ovens op peil te houden, ofwel gaat men naar een uitdoofscenario waarin een aantal keuzes worden gemaakt, vooral met betrekking tot afvalverbrandingsovens die niet rendabel zijn of slecht renderen qua energieopbrengst die ze vandaag regenereren. Dat zal een moeilijke discussie worden omdat het mogelijk moet zijn om nieuwe technieken en innovatie op vlak van afvalverbranding en energieopwekking te stimuleren. Het lijkt ons niet logisch dat men van beide één maakt, en zowel inzet op het behoud van de huidige afvalverbrandingscapaciteit en tegelijk investeert in nieuwe afvalverbrandingscapaciteit, waarbij er dankzij nieuwe technologie een hoger rendement wordt bereikt.

Ik verwijs naar een resolutie die vijf jaar geleden in het parlement is goedgekeurd en waarin onder andere gevraagd wordt om de haalbaarheid van nieuwe economische instrumenten te onderzoeken, zoals een systeem van verhandelbare verwerkingsrechten waarmee een krappe planning kan worden aangehouden en

nieuwe, meer performante installaties kansen kunnen krijgen. Minister, in hoever bent u met deze resolutie al aan de slag gegaan om te bekijken hoe dat in de praktijk kan worden geïmplementeerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw de Vroe en mijnheer Danen, er moet inderdaad een afstemming zijn tussen het aanbod en de verwerking. Ik herhaal het en het is niet omdat sommigen plannen maken dat daar vanuit het beleid andere inzichten over zouden zijn. Dat is ook afgesproken in deze regering. Wat betreft de financiële gevolgen, worden die instrumenten op dit moment van nabij bekeken. Het traject is vastgelegd voor de periode 2018-2020.

Plasma valt hier niet onder, omdat het over een andere techniek gaat, namelijk recuperatie van oud afval. Het betreft een proefproject van Closing the Circle.

De verhandelbare rechten zijn hier veelvuldig aan bod gekomen in 2014. Toen werd die studie afgerond. Ik kan alles wat daar toen over is gezegd, nog eens bezorgen. Maar dat bleek niet het optimale instrument. Het bleek niet echt mogelijkheden te bieden.

Mijnheer Nevens, u zegt tussen de lijnen wat ik in het parlement altijd heb aangekondigd: het is niet omdat iets niet vergund is, dat je het niet kunt vervangen door een installatie die hetzelfde doet maar op een veel milieuvriendelijkere of bewustere manier. Het is niet omdat je geen bijkomende capaciteit vergunt, dat je bestaande capaciteit niet kunt vervangen door een performanter of beter systeem, als dat bestaat. Het een sluit het ander niet uit.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Er zijn inderdaad constant nieuwe technologieën in ontwikkeling. De OVAM voert op dit moment een studie uit naar de beste beschikbare technieken. Daar zou ook een timing voor zijn richting 2018.

Minister, we hebben het al vaak gehad over die verbranding en over de nieuwe plannen die er effectief zijn. De collega's maken zich terecht zorgen over dit dossier. Het staat inderdaad in het regeerakkoord dat er een evenwicht moet zijn tussen vraag en aanbod. Maar we moeten de afbouw van de verbrandingscapaciteit of van die ovens stimuleren. We moeten daarover nog diepgaand en toekomstgericht debatteren. Ik hoop in elk geval dat we dat hier eens samen met de OVAM kunnen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitwerking van een geïntegreerd grond- en pandenbeleid – 1996 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, op 4 april 2014 keurde de vorige Vlaamse Regering de 'Krijtlijnnota voor een geïntegreerd grond -en pandenbeleid' goed. De nota vertrok vanuit de vaststelling dat het instrumentarium en de achterliggende regelgeving reeds zeer uitgebreid zijn, maar dat de bestaande instrumenten te vaak of in elk geval vaak zijn ontstaan vanuit sectorale beleidsdoelstellingen en dat er nagenoeg geen onderlinge afstemming is. Volgens

de nota ontbreekt ook een anticiperend strategisch verwervingsbeleid. Hierdoor zijn bijvoorbeeld geen ruilgronden beschikbaar op het moment dat men ze nodig heeft in functie van de realisatie van een project, of beschikt de overheid niet over landbouwgronden die ter beschikking gesteld kunnen worden van professionele landbouwers in het kader van een natuurproject.

De vier beleidsdoelstellingen in een geïntegreerd grond- en pandenbeleid werden in negen concrete beleidsvoorstellen uitgewerkt vanuit drie sporen. Sindsdien werken verschillende werkgroepen onder leiding van Ruimte Vlaanderen, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en andere entiteiten aan de uitwerking ervan.

Minister, wat is de stand van zaken van de negen beleidsvoorstellen? Welke initiatieven zijn er intussen genomen en welke initiatieven zitten op korte of middellange termijn in de pijplijn?

Op welke manier werkt de visie van een geïntegreerd grond- en pandenbeleid door in allerlei initiatieven, ook buiten uw bevoegdheden?

Zijn er intussen reeds een visie en werkwijze opgesteld inzake een strategisch verwervingsbeleid waarmee de overheid bepaalde gronden of bepaalde panden aankoopt en op die manier een soort reserve heeft om in de toekomst dingen te doen? Zo ja, hoe gebeurt dat concreet?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, na de goedkeuring van de krijtlijnen voor een geïntegreerd grond- en pandenbeleid heeft de Vlaamse Regering opdracht gegeven aan de diensten om een soort intensief en breed verkennings- en overlegtraject af te leggen. Strategische adviesraden op Vlaams niveau, diverse beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheden, provincies, steden en gemeenten zijn allemaal geconsulteerd. In de eerste helft van 2015 resulteerde dat intensieve overleg in een vertaling van de negen beleidsvoorstellen naar een algemeen actieplan. Dat is in september 2015 door de ambtelijke stuurgroep goedgekeurd.

Het beleidsdomeinoverschrijdend actieplan bevat dertig acties die met verschillende snelheden zijn opgenomen en op dit moment verder worden uitgewerkt. De resultaten zijn dan ook divers en landen op verschillende tijdstippen.

Het gaat over een aanpassing van regelgeving zoals dit een vertaling krijgt in het Instrumentendecreet, verbeterde of nieuwe tools voor gebruikers, meer kennis over instrumenten en een vernieuwde cultuur van kennisdeling en samenwerking. Volgende initiatieven vinden op dit moment een rechtstreekse doorvertaling in het Instrumentendecreet: de harmonisering van bestaande financiële compensatiemechanismen, een analyse van het bestaande instrument uit het decreet Landinrichting, met name herverkaveling uit kracht van wet met planologische ruil, onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van verhandelbare ontwikkelingsrechten in een Vlaamse context, onderzoek naar instrumenten uit de sfeer van het verbintenissenrecht zoals contracten, overeenkomsten en convenanten, optimalisering planschade en planbaten, opstellen van een instrumentengids en die raadpleegbaar maken via een online tool.

Daarnaast zijn er nog concrete acties die niet verbonden zijn aan het Instrumentendecreet maar wel vanuit Omgeving worden getrokken. Via een studie naar financiële vereveningstechnieken tussen lokale besturen heb ik de algemene inkomsten- en uitgavenstromen voor een gemeentekas bij ruimtelijke projecten laten analyseren en zijn er voorstellen gedaan waarmee gemeenten onderling afspraken kunnen maken om intergemeentelijke projecten te realiseren.

Er werd onderzoek gevoerd naar instrumenten en praktijken rond publieke grondregie in functie van het detecteren van beleidsaanbevelingen voor de toekomst. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft een overheidsbreed kennisnetwerk waardebeoordeling opgestart. In dat netwerk met VLM, Omgeving, Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) en de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL), moeten de overheden die betrokken zijn bij de waardering van onroerende goederen, dezelfde methodiek hanteren.

VLM heeft in 2016 een onderzoek gevoerd naar de technische haalbaarheid van een digitaal platform vastgoedmobiliteit. Het platform heeft als een van de belangrijkste doelen de ontsluiting van verschillende databanken met betrekking tot vastgoedmobiliteit binnen de Vlaamse overheid. Een voorstel tot ondersteuning van ruimtelijke impulsprojecten is opgenomen in het ontwerp-decreet Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) en zal verder worden geoperationaliseerd.

Ook buiten mijn bevoegdheid wordt verder gewerkt aan de acties. Zo heeft het Facilitair Bedrijf een aantal acties getrokken die passen binnen die afgesproken krijtlijnen. Ik heb het dan over het uitwerken van een interne en publieke vastgoedmarkt, een onderzoek om de vastgoedprocessen bij de verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid in kaart te brengen en het verder uitwerken van de vastgoeddatabank met eigendommen lokale overheden en semipublieke rechtspersonen.

Vanuit W&Z wordt een kader uitgewerkt voor het gebruik van erfpacht, recht van opstal en vruchtgebruik in projecten. De opmaak van een onteigeningsdecreet wordt getrokken door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) en het Departement Kanselarij en Bestuur.

Zoals aangegeven in mijn beleidsbrief is de opmaak van een grond- en pandenbeleidsplan opgenomen in het traject richting Instrumentendecreet. De opmaak van dit decreet werd gevoerd door het gamma van ruimtelijk instrumentarium, maar ook andere types van instrumenten die dit kunnen versterken zoals fiscale instrumenten, instrumenten uit het burgerlijk recht, instrumenten in het Landinrichtingsdecreet, de grond- en pandenbeleidsinstrumenten, maar ook de harmonisering van compenserende vergoedingen.

Het is een beleidsdomeinoverschrijdend traject. Ook is er afstemming en overleg met andere entiteiten binnen de Vlaamse overheid, zoals het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap Wegen en Verkeer, het Kenniscentrum Publiek-Private Samenwerking, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Kanselarij en Bestuur, het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs.

Zoals ik al gezegd heb, zijn er heel wat acties die getrokken worden door andere beleidsdomeinen. Dat wordt allemaal ook verder opgevolgd. Een belangrijk item in het Instrumentendecreet behandelt ook de instrumentenafweging door de motivering van de inzet van meerdere instrumenten.

Het uitwerken van een visie en werkwijze inzake strategisch verwervingsbeleid omvat verschillende elementen, waaraan stapsgewijs gewerkt wordt. Verschillende acties zullen daar ook toe bijdragen. Ik heb daarnet al verwezen naar de interne vastgoedmarkt. In het decreet Grondenbank is het recht van voorkeur opgenomen. Door dat recht van voorkeur moeten alle administratieve overheden van het Vlaamse Gewest onroerende goederen die ze willen verkopen binnen bepaalde bestemmingscategorieën, eerst te koop aanbieden aan de Vlaamse Grondenbank. Dat is op dit moment ook operationeel, collega.

Er gebeurt dus heel wat op het terrein. En we kijken vol verwachting uit naar het Instrumentendecreet.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dat is een hele boterham, minister. Ik ben helemaal onder de indruk.

U hebt het over de Grondenbank, maar als ik het goed heb, worden er eigenlijk nauwelijks of geen gronden aangekocht zonder dat men al een concreet project voor ogen heeft. Misschien kan daar toch nog wel gewerkt worden aan een betere strategische visie, een verwervingsbeleid, een verwervingsvisie. Een beetje anticiperen, zodat we daar een soort reserve hebben, in elk geval meer dan vandaag het geval is, om in te spelen op behoeften die zich aandienen.

Ik vraag me soms ook af of het nuttig zou zijn dat we, wat de onteigeningen betreft, in de toekomst naar één instantie zouden werken. Dat is nu niet het geval. Het Onteigeningsdecreet bepaalt dat elke entiteit kan onteigenen. Dat is natuurlijk een keuze. Ik vraag me soms af of het nuttig zou zijn dat men dat onderbrengt bij één instantie, die dat dan allemaal met grote expertise kan doen. Ik weet het niet, het is een open vraag.

U noemt ook de planbaten en planschade. Dat is inderdaad iets dat wij ook nog altijd zeer belangrijk vinden, om de gevolgen op te vangen van ruimtelijk beleid. Laten we hopen dat we daar binnenkort toch ook stappen vooruit kunnen zetten. Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een nieuw draaiboek voor lokale besturen voor het handhavingsbeleid inzake permanente bewoning in weekendverblijven – 1995 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, zolang er geen definitieve planologische oplossing komt voor de problematiek van de permanente bewoning in weekendverblijven, kent het decreet een tijdelijk woonrecht toe tot 2029 voor bewoners die er al langer dan een jaar woonden bij inwerkingtreding van de bepalingen in 2009.

Dat is geen nieuw probleem. Het gaat al jaren, eigenlijk al decennia, mee en komt ook telkens weer de neus aan het venster steken. Blijkbaar bestaat er vandaag opnieuw onduidelijkheid over de instrumenten die lokale besturen ter beschikking hebben om op te treden tegen nieuwe bewoning op plaatsen waar dat vanuit ruimtelijk oogpunt niet toegelaten is. Vanuit verschillende hoeken bereiken mij ook weer signalen dat de verstrengde toepasbaarheid van het stakingsbevel wegens strijdig gebruik ervoor zorgt dat lokale besturen geen middelen meer hebben om een goed beleid te voeren.

We kennen het probleem. Het komt erop neer dat als mensen ergens wonen waar ze niet mogen wonen, ze er volgens de federale regelgeving wel gedomicilieerd moeten worden. Dan kan de gemeente een stakingsbevel wegens strijdig gebruik opleggen en een pv maken. Dat moet dan bekrachtigd worden door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur. En blijkbaar gebeurt dat nu

niet meer, omdat er ondertussen ook uitspraken zijn van rechtscolleges die zeggen dat het allemaal niet zo simpel is. Maar ik heb de indruk – ik denk dat we het daar in het verleden over gehad hebben en dat u mijn mening deelt – dat men die interpretatie niet altijd correct heeft, in die zin dat men dat nog altijd kan. Als mensen zich ergens nieuw komen vestigen waar ze niet mogen, kan men wel nog dat strijdig gebruik vaststellen, een pv maken enzovoort. Maar als we de uitspraken van de rechtscolleges volgen, kan het niet meer voor mensen die al lang ergens wonen. Het dan nog opleggen, kan dan eigenlijk niet meer.

U hebt op een bepaald moment gezegd dat u het draaiboek zou aanpassen. Het praktische handboek van uw administraties Ruimte en Inspectie uit 2010 is eigenlijk achterhaald. U hebt in oktober 2015 hier in de commissie gezegd dat het agentschap Inspectie aan een volledig nieuw draaiboek bezig was en dat dat op de website zou komen.

Wanneer zal een nieuw, uitgebreid draaiboek vanuit de administratie Inspectie ter beschikking worden gesteld, zodat de lokale besturen daarmee aan de slag kunnen? Op welke manier kunnen gemeenten vandaag optreden tegen nieuwe permanente bewoning van weekendverblijven of op vakantieparken? Met die laatste vraag vraag ik een beetje een bevestiging van de visie die ik daarnet uiteenzette.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We hebben het er hier inderdaad al over gehad, collega Vandaele. De leidraad, zoals die in 2014 op de website stond, was verouderd en niet meer toepasselijk. Die is van de website gehaald. Er wordt gewerkt aan een nieuw draaiboek. Dat is er nog niet. De reden daarvoor is dat er veel gewijzigd is in het kader van de omgevingshandhaving en dat men dat wil meenemen. Men heeft niet alleen de instrumenten zoals men die vroeger kende, maar bijvoorbeeld ook de handhaving met bestuurlijke maatregelen, een nieuw beboetingskader en dergelijke meer. Daarom is besloten om dat op dit moment niet op de website te zetten, omdat het nog niet helemaal klaar en 'à jour' is, en om ook niet meer volledig in te zetten op die pakkans, maar ook te werken aan de hand van die andere instrumenten. Daarom staat dat draaiboek niet online.

De gemeente kan verschillende pistes bewandelen, waarbij ze zowel zachte als harde instrumenten kan inzetten. Daarbij kan men denken aan raadgevingen en aanmaningen om de bewoners ertoe aan te zetten om het verblijf niet permanent te bewonen. Op dit ogenblik kunnen de gemeenten nog steeds optreden tegen de permanente bewoning door het opmaken van processen-verbaal en het inleiden van herstellvorderingen bij de correctionele of burgerlijke rechtbank. Het geven van een stakingsbevel kan, maar slechts in beperkte gevallen.

Met de uitspraak van de rechter kunnen de gemeenten verder aan de slag om de betrokken bewoners te dwingen om de bewoning stop te zetten. Omdat die handhavingsmiddelen beperkt inzetbaar zijn, bieden ze geen oplossing voor oudere of verjaarde dossiers. Daarom is het ook van belang om de problematiek veel breder te gaan bekijken en ook andere aspecten mee te nemen, zoals herlokalisatie, bijstand van OCMW, inschrijving in het bevolkingsregister. Met handhaving alleen gaan we deze problematiek niet oplossen. We moeten dit in een ruimer perspectief bekijken om tot performante oplossingen te komen.

Het klopt dat voor nieuwe gevallen het best wordt opgetreden, maar als je dat samen met de historische bewoning bekijkt, denk ik dat handhaving daar vaak niet meer de juiste oplossing is, en dat je naar die globale aanpak moet kijken, zoals dat trouwens op dit moment gebeurt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u spreekt over 'alle instrumenten', maar ik denk inderdaad dat we niet zonder die handhaving kunnen. Ik ken gemeenten, om de mijne maar niet te noemen, waar men echt heel hard heeft ingezet op die problemen en men er op een bepaald moment ook in geslaagd was om dat echt op te lossen, om er in elk geval voor te zorgen dat er geen nieuwe inschrijvingen meer bij kwamen in bijvoorbeeld vakantieparken.

Volgens dat oude draaiboek maakte men inderdaad een pv en een stakingsbevel. De inspectie bekrachtigde dat dan en dan kon men aan de slag, en dan kon men ook die boetes hanteren, die toch wel zeer doeltreffend waren. Dat schrikt de mensen echt wel af. Dat waren ook geen kleine bedragen. Dat werkte dus. Nu voelen die gemeenten zich een beetje in de steek gelaten, omdat ze vinden dat zij het goed gedaan hebben, en ineens zegt een rechtbank dan dat het niet meer kan, of toch niet meer op die manier. Het is nog maar de vraag of het niet meer op die manier kan. Maar ze durven het niet meer te doen, want die inspecteur bekrachtigt dat niet meer.

Natuurlijk gaat dan als een lopend vuurtje het gerucht rond dat het weer kan en ze zich weer kunnen laten domiciliëren. We zien dat in de feiten. Ze stromen weer toe om zich in de vakantieparken te vestigen. In die zin zijn we weer naar af.

Minister, ik denk nu even aan uw antwoord en aan het antwoord dat u vorige keer hebt gegeven. Ik kan hieruit afleiden dat er nog mogelijkheden zijn. Zeker met betrekking tot de mensen die zich pas komen inschrijven, is het nog mogelijk op de oude manier te werken. Dit staat echter niet meer in een draaiboek. Vroeger stond dit wel op papier. Ik blijf er dan ook op aandringen dat u uw diensten zou vragen de gemeenten zo snel mogelijk iets te geven waarmee ze aan de slag kunnen.

We weten dat de federale overheid een belangrijke nieuwigheid heeft ingevoerd. We weten dat of we weten dat niet. Ik heb het gevoel dat veel gemeentebesturen het nog niet weten. Blijkbaar is een aanpassing doorgevoerd waardoor mensen zich voorlopig kunnen inschrijven. Hierdoor kan de federale overheid wel weten wie waar woont. Dat is belangrijk voor de veiligheid. De burger kan uit die voorlopige inschrijving echter geen rechten putten. Het is dan ook geen stilzwijgende goedkeuring van de permanente bewoning, wat het vroeger eigenlijk wel was. Het kwam in elk geval zo over. Het nieuwe federale instrument inzake de voorlopige inschrijving kan voor de gemeenten een hulpmiddel zijn om opnieuw aan de slag te gaan.

Minister, u hoeft dit voor mij niet zelf uit te schrijven. U hebt ook veel werk. Vlaamse volksvertegenwoordigers hebben al zo veel te doen. Wat moet het niet zijn voor een minister? U kunt uw diensten vragen een draaiboek te maken, zodat de gemeenten opnieuw iets in handen hebben. Aangezien het een zeer complexe, technische materie is, hebben ze enige hulp nodig.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, ook wij krijgen het signaal dat de gemeenten momenteel machteloos staan. Ik zou de vraag van de heer Vandaele dan ook willen ondersteunen. De OCMW's doen veel moeite om die mensen te herhuisvesten. Tegelijkertijd zijn er ook nieuwe inschrijvingen. In de praktijk worden ze soms door de gemeente geweigerd. In dat geval komt dan blijkbaar een gewestelijk ambtenaar die aan het Rijksregister is verbonden om voor de inschrijving te zorgen.

Minister, hebt u weet van dergelijke praktijken? Dat zijn de signalen die ons bereiken. U hebt tegelijkertijd volledig gelijk. Een globale aanpak is nodig. Enkel handhaving is niet voldoende. Ik wens de vraag dan ook te ondersteunen. De

gemeenten moeten worden ondersteund. Het nieuw draaiboek is broodnodig. Wat is de timing voor het nieuw draaiboek om de gemeenten zo goed mogelijk te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp·a): Mevrouw De Vroe, u hebt uiteindelijk nog een belangrijke vraag over de timing gesteld. Volgens mij spreken de meerderheid en de oppositie met betrekking tot dit dossier dezelfde taal. We zijn het eens.

We voelen echter enige terughoudendheid op het terrein bij de handhavingsdiensten. We moeten ons dat kunnen voorstellen. Als een ambtenaar elke dag overal vaststellingen doet en telkens merkt dat hier weinig tot niets mee kan gebeuren, zal zijn motivatie snel wegebben.

Wat dit dossier betreft, zitten we allemaal op dezelfde lijn. Vooral de duidelijkheid blijft achterwege. Het is belangrijk dat we snel kunnen reageren en ten aanzien van de lokale besturen dezelfde taal gebruiken. We moeten alle middelen inzetten om dit probleem ten aanzien van de lokale besturen aan te passen. Misschien moeten het in sommige gevallen financiële middelen zijn. We moeten de problematiek in de kiem smoren. We moeten ervoor zorgen dat we op een redelijke termijn van dit dossier verlost geraken.

Minister, ik roep u dan ook op om het draaiboek snel af te werken. De lokale besturen moeten zich opnieuw gesterkt voelen met betrekking tot de methodologie die ze moeten toepassen inzake de handhavingsproblematiek.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben het ermee eens dat we zo snel mogelijk over dat draaiboek moeten beschikken. Dit is logisch. We zitten met een hervorming en we zullen de lokale besturen nieuwe handhavingsinstrumenten aanreiken. We moeten hiermee rekening houden. We kunnen moeilijk nu een handleiding schrijven en nadien alles weer aanpassen.

Het voordeel van de omgevingshandhaving is dat er betere instrumenten komen die de lokale overheden kunnen gebruiken. Ik geloof dat dit een beter effect zal hebben dan wat vroeger bestond. Wat dat betreft, is dit zeker een positieve wending. Volgens mij moeten we hier een aantal mooie voorbeelden in opnemen. De lokale besturen kunnen van elkaar leren.

Ik wil een aantal federale instrumenten gerust in het draaiboek opnemen. Indien de federale overheid een aantal instrumenten uitwerkt die nog niet goed gekend zijn, wil ik daar in de communicatie zeker rekening mee houden.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik ben blij dat de vertegenwoordigers van de verschillende partijen het ermee eens zijn dat we dit probleem moeten aanpakken. U kijkt naar de omgevingsvergunning. Ik neem aan dat daar iets in zit. We mogen echter niet blijven wachten om dit aan te pakken. De mensen van goede wil op het terrein die hebben getoond dat het werkte, worden nu eigenlijk door de Vlaamse overheid een beetje in de steek gelaten. Ze staan daar met de broek op de hielen. Dat is absoluut geen zicht als ik me sommige ambtenaren voor de geest haal. Probeer hier snel werk van te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opkomst van de Chinese moeraslak in Kempense beken – 2041 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, we lezen opnieuw berichten over invasieve soorten. Vandaag gaat het over de Chinese moeraslak. Iedereen weet ongetwijfeld dat ik me zorgen maak om de verschillende invasieve soorten en om de tijd en energie die we in de strijd hiertegen steken. Ik vraag me dan ook af op welke wijze we nog accurater kunnen ingrijpen ten aanzien van invasieve soorten.

Vandaag gaat het om de Chinese moeraslak, die blijkbaar in waterlopen is gevonden. Het gaat opnieuw om een soort die mogelijk is verspreid via vijver- en aquariumwinkels. Deze slak komt uit Zuidoost-Azië. Ze wordt blijkbaar nogal veel gebruikt als algeneter in vijvers en aquaria. De slak heeft toch haar weg naar de natuur gevonden. Of die verspreiding er is gekomen door menselijk toedoen of omdat ze is ontsnapt, laat ik in het midden. De Chinese moeraslak wordt nu echter in heel wat waterlopen aangetroffen. Blijkbaar kan de Chinese moeraslak hier ook overleven. Er zijn immers zowel volwassen als jonge slakken gevonden. Dit is niet enkel het geval bij ons, maar ook in Nederland. Daar is de situatie klimatologisch en mogelijk ook met betrekking tot predatoren gelijkaardig.

Minister, hebt u zicht op de verspreiding van de populatie van de Chinese moeraslak en van de schade die ze kan teweegbrengen? Is er momenteel al sprake van schade? Wat is de toestand met betrekking tot predatoren? Moeten we ons zorgen maken om een verspreiding op grote schaal? Welke acties zult u ondernemen om een eventuele plaag tegen te gaan? Volgens de krantenberichten die vandaag zijn verschenen, dreigt dit effectief te gebeuren. Is het mogelijk de populatie te beheersen of wordt met betrekking tot de handelwijze om een plaag te vermijden ook over uitroeiing gesproken? Welke technieken worden hiervoor naar voren geschoven?

Als de Chinese moeraslak in waterlopen voorkomt, stel ik me natuurlijk de vraag of de waterloopbeheerders in hun totaliteit op de hoogte zijn van de aanwezigheid van deze slakken. Wordt hun gevraagd de slakken mee te detecteren om dit beter in beeld te brengen? Wordt hun gevraagd hoe we moeten ingrijpen?

Mijn laatste vraag betreft de ruimere problematiek. Recent is hier een vraag om uitleg gesteld over een andere Chinese soort, de wolhandkrab. In het verleden hebben we het hier ook gehad over verschillende waterplanten die waterlopen overwoekeren en op die manier een hele biotoop dreigen te vernietigen.

In die zin heb ik ook al gevraagd op welke manier we over een in- en uit- en doorvoerverbod van uitheemse planten spreken, zeker als ze een invasief karakter hebben. Ik weet dat hierop een federale wetgeving van toepassing is, maar omgekeerd zijn de negatieve effecten wel voor het gewest, voor Vlaanderen. U moet de bestrijding doen. Ik weet dat daar ongelooflijke budgetten tegenover staan. Ik heb schriftelijk gevraagd of we weten wat het ons kost om invasieve soorten te bestrijden. U gaf aan dat we dat niet soort per soort hebben. Die zijn vaak opgenomen in totale programma's. Voor de uitroeiing van de pallaseekhoorn was er een budget van 200.000 euro. Vanuit het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is er een jaarlijks budget van 700.000 tot 800.000 euro voor de bestrijding van invasieve plantensoorten. Dat zijn toch gigantische budgetten. Hoe wordt de verkoop en de in-, door- en uitvoer van dergelijke

planten bekeken? Spreekt u daarover met de federale overheid? Welke afwegingen maakt het beleid hier?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik heb een foto mee van de Chinese moeraslak.

De Chinese moeraslak komt uit Oost-Azië en werd als uitheemse soort vastgesteld in Amerika en in Nederland. Tot de lente van 2016 was hij bij ons niet te bespeuren. Nu is hij wel vastgesteld, maar nog maar op één plaats: in de Laak. Medewerkers van de Universiteit Antwerpen en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) hebben in de zomer van 2016 gericht naar deze soort gezocht, en hebben hem aangetroffen aan de bron, langs de loop en aan de monding in de Grote Nete – de Laak is zo'n 1800 meter lang. Elders is er nog niet gericht naar de soort gezocht. Het valt dus niet uit te sluiten dat hij over een breder gebied voorkomt.

De kennis over dit fenomeen of dit beest is beperkt. Studies hebben uitgewezen dat de soort een beperkte tussengastheer is van parasieten en dat het onwaarschijnlijk is dat de slak nieuwe parasieten introduceert. De slakken leven van dood organisch materiaal in modderige waterbodems. Laboratoriumtesten hebben wel aangetoond dat de slak bij hoge dichtheid een effect kan hebben op de algen- en microbegemeenschappen in het water, wat het waterecosysteem mogelijk wel kan beïnvloeden. Dat kan zowel in positieve als in negatieve zin zijn. Die kennis is dus nog onvoldoende opgebouwd. De status van deze uitheemse soort is betwist. Is het, ja of nee, een gevaarlijke soort?

In Nederland blijkt de Chinese moeraslak te worden gegeten door de bruine rat en mogelijk ook door de muskusrat. Verder worden de slakken ook gegeten door zoetwaterkreeften, andere knaagdieren en vogels. Naar verwachting worden jonge slakken ook door wormen en vissen opgegeten.

De Nederlandse gegevens geven aan dat de soort vooralsnog niet als een invasieve soort moet worden bestempeld. De soort is bovendien bijzonder moeilijk te bestrijden. De slakken houden zich in de modder op en wereldwijd is dan ook alleen het gebruik van slakkenbestrijdingsmiddelen afdoende effectief gebleken. Het verdient aanbeveling om de soort van nabij op te volgen. Dat wordt opgenomen in de programma's van de watermeetnetten.

Over de vondsten uit 2016 is via de wetenschappelijke literatuur bericht. Onderzoek naar ongewervelde waterdieren wordt in verschillende meetprogramma's afgedekt, bij het INBO en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Het meest gebiedsdekkende is het monitoringnetwerk van de VMM, dat meer dan 4600 locaties behelst. Verwacht wordt dat een eventuele uitbreiding van de soort door deze monitoring zal worden opgepikt.

Afstemming tussen de gewestelijke en federale overheden wordt vastgelegd in een samenwerkingsakkoord. Dat bevindt zich nu in de ondertekeningsfase. De noodzaak en mogelijkheden tot een gezamenlijke aanpak worden in een comité behandeld omdat iedereen die noodzaak aanvoelt. Ik hoop dat dit snel kan worden gefinaliseerd.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Het stelt mij gerust dat de monitoring van de VMM ons zal toelaten om eventuele wijzigingen in de populatie vast te stellen. Ik ga ervan uit dat er geen aparte actieprogramma's worden opgezet ten aanzien van de waterloopbeheerders, die

dan eventueel extra actie moeten ondernemen. U zegt ook dat het onderzoek van vandaag niet meteen aangeeft dat het een invasieve soort is en dat we daar dus zwaar op moeten inzetten. Ik ben ook positief gestemd over het feit dat u zegt bezig te zijn met de samenwerkingsovereenkomst. Ik hoop dat deze spoedig wordt afgesloten.

Er zijn niet alleen kosten op Vlaams niveau; ook het lokale niveau en andere instanties dragen kosten. Als we effectief met invasieve soorten te maken hebben, moet er worden uitgekeken naar een in-, door- en uitvoerverbod. Er moet snel kunnen worden ingegrepen als er effectief een nadeel zou zijn.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, onze specialist Chinese moeraslakken, Piet De Bruyn, is helaas naar een andere commissie. Als leek in deze materie kan ik er eigenlijk weinig over zeggen, tenzij dat ik mij kan voorstellen dat het een exoot is die maar traag oprukt. Wat dan ook weer een voordeel kan zijn. En als ik dan hoor dat alle mogelijke knaagdieren en vogels zich te goed doen aan die beestjes, moeten we ze straks misschien beschermen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik speel ook Chinese vrijwilliger voor mijn collega Bruno Tobback, die specialist is inzake Chinese moeraslakken. *(Opmerkingen van Wilfried Vandaele)*

Minister, in uw antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Tobback hebt u aangegeven dat het moeilijk is om de populatiegrootte van de Chinese wolhandkrab te bepalen. We weten dus weinig over de populaties. Bestrijding van exoten is ook een verantwoordelijkheid van de lokale besturen. Maar zij krijgen daar amper middelen voor. Vlaanderen coördineert ook niet. Ik begrijp dat het al de derde keer is dat meerderheid en oppositie oproepen tot actie tegen exoten. Maar voorlopig beweegt er weinig op het terrein.

Minister, er zijn verschillende Europese richtlijnen inzake exotenbestrijding die in Vlaanderen nog moeten worden omgezet. Kunt u daarvan een stand van zaken geven?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Wij hebben hier een tijdje geleden vragen gesteld over de Chinese wolhandkrab, die ook in mijn regio plots opdook. Naar aanleiding daarvan werd een actieplan opgemaakt. Ik kan de commissie meegeven dat mijn lokaal bestuur een brochure heeft ontvangen over de Chinese wolhandkrab, met daarin maatregelen die door de lokale besturen kunnen worden genomen. Wij zijn daar goed over ingelicht. Deze brochure kan misschien worden overgemaakt aan de leden van de commissie.

Mevrouw Rombouts, ik wijk even af, van de slak naar de krab. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Minister, op een bepaald moment was er ook sprake van dat er in zee acties zouden worden ondernomen om de exoot – ik heb het nu over de krab – aan te pakken. Wat is daar de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Hier worden twee onderwerpen door elkaar gehaald, waarbij het om een totaal verschillende problematiek gaat. De vraag van mevrouw Rombouts over de Chinese moeraslak is terecht. Ik heb daarop

geantwoord dat we ervan uitgaan dat de wetenschappelijke kennis daarover en de aanwezigheid ervan op vandaag beperkt is.

Wat hier plotseling bij wordt gesleurd, is een totaal ander beest. Over de Chinese wolhandkrab is er wel veel kennis. We ondernemen in dat verband veel actie en betrekken daarbij alle lokale besturen. Kortom, het enige wat die twee gemeen hebben, is dat er 'Chinese' voor staat, maar voor de rest gaat het om totaal verschillende zaken.

De Europese richtlijnen inzake invasieve soorten zijn wel omgezet. Ze zijn meegenomen in het Soortenbesluit.

Mevrouw Taeldeman, u had nog vragen. Wat wou u precies weten?

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik bevestigde dat er een draaiboek bij de lokale besturen is toegekomen over de Chinese wolhandkrab, met maatregelen die de lokale besturen kunnen nemen. Op een bepaald moment was er ook sprake van om op zee actie te voeren. Mijn vraag was of dat zal gebeuren, ook al weet ik dat deze twee zaken niets met elkaar te maken hebben.

Minister Joke Schauvliege: Die acties worden ondernomen. In de monding is dat te moeilijk gebleken, en daarom focust men zich nu op bepaalde hindernissen zoals sluizen. Daar proberen we nu 'en masse' die wolhandkrab te vangen.

Met de slak ligt het anders, omdat die onder het slib en het slijk zit, en ze moeilijk te vinden en te vangen is. De wolhandkrab is goed zichtbaar.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): De vraag is beantwoord met de kennis waarover we momenteel beschikken. Het is belangrijk dat we dit dier goed blijven monitoren en de kennis daarover goed bijhouden. De Chinese moerasslak is immers moeilijk te detecteren en moeilijk te bestrijden. Als het dier eenmaal ver uitgedijd zou zijn, moeten daar bijgevolg nog meer middelen voor ingezet worden. Daarom is een goede opvolging belangrijk. Ik kijk uit naar de overeenkomst met het federale niveau. We willen het probleem allemaal aan de basis aanpakken, zeker wat betreft invasieve soorten, zodat we daar uiteindelijk geen massa aan middelen voor moeten inzetten om ze te bestrijden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal potentieel gehinderde omwonenden van de luchthaven van Zaventem – 2047 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Het aantal omwonenden van de luchthaven van Zaventem dat ernstige geluidshinder kan ondervinden van de opstijgende en landende vliegtuigen, is voor het vijfde jaar op rij stabiel gebleven. Dat blijkt uit de jaarlijkse studie van de Universiteit Gent naar de geluidscontouren rond de luchthaven van Zaventem, die woensdag werd gepubliceerd.

Als we iets verder terugkijken in de tijd, dan zien we dat het aantal passagiers sinds 2009 met een kwart steeg en dat de hoeveelheid cargo met 10 procent toenam, maar het aantal vliegbewegingen bleef grosso modo gelijk. Dit is te wijten aan het feit dat de bezettingsgraad van de vliegtuigen gestegen is en aan

het stiller worden van de vliegtuigen. Ten opzichte van het jaar 2000 is het verschil nog groter. Toen werden er evenveel passagiers vervoerd, maar daarvoor waren de helft meer vliegbewegingen nodig dan de voorbije jaren. In 2000 werden bijna 34.000 'potentieel sterk gehinderden' geteld.

Recent maakte Brussels Airport Company haar 'Strategische Visie 2040' wereldkundig. Daarin stelt BAC een driedelig plan voor om de door haar gewenste uitbreiding gefaseerd te kunnen realiseren. De eerste stap betreft het veranderen van het huidig baangebruik. Zo wil BAC onder andere baan 19 intensiever gaan gebruiken, waardoor de gemeenten Zaventem, Sterrebeek, Nossegem, Tervuren en Moorsel een veel groter deel van de impact zullen dragen dan vandaag het geval is.

Welke prognoses zijn er met betrekking tot het aantal 'potentieel sterk gehinderden' rond de luchthaven van Zaventem, het alternatief baangebruik in acht nemend? Welke gemeenten zullen met andere woorden meer hinder ondervinden? Welke gemeenten zullen minder hinder ondervinden?

Zal de minister, gelet op de expertise van de UGent met betrekking tot haar jaarlijkse studie naar de geluidscontouren rond de luchthaven van Zaventem, aan de universiteit vragen om de impact voor de omwonenden van het door BAC voorgestelde alternatief baangebruik te onderzoeken? Indien neen, waarom niet?

De Vlaamse Regering bepleit terecht een billijke spreiding van lasten en lusten als het gaat over de luchthaven van Zaventem. Hoe rijmen de plannen van een alternatief baangebruik, waarbij Vlaanderen een pak meer hinder zal ondervinden, met dit principe?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Afgelopen week publiceerde de luchthavenbeheerder BAC het rapport met de geluidscontouren rond de luchthaven Brussels Airport met betrekking tot het jaar 2016. Het rapport werd opgemaakt door de UGent in opdracht van BAC in het kader van milieuvergunningsvoorwaarden. Het contourrapport toont telkens weer de subtiele invloed aan van de samenstelling van het vliegverkeer, het aantal vliegbewegingen en specifieke wijzigingen in baangebruik en vliegprocedures op de vorm van de geluidscontouren. Dit heeft een impact op de verdeling van het aantal potentieel ernstig gehinderden in vergelijking met het voorgaande jaar.

Het voorgaande jaar 2015, waarnaar in het rapport wordt verwezen, was een bijzonder jaar in die zin dat in uitvoering van het federale moratorium niet alleen vanaf 1 april 2015 de vliegprocedures zoals deze ingevoerd werden op 6 februari 2104, teruggedraaid werden, maar dat ook in het kader van de renovatiewerken aan de baan '25 Links' tussen mei en augustus 2015, de dwarsbaan 19 intensiever als bijkomende startbaan werd ingezet voor opstijgingen. Hierdoor nam het totaal aantal opstijgingen van baan 19 in 2015 sterk toe naar meer dan 14.000 bewegingen met een hogere impact en geluidshinder voor de gemeenten in het verlengde van baan 19. In vergelijking met 2015 zien we in 2016 echter weer een stabilisatie naar minder dan 4000 opstijgingen van baan 19 op jaarbasis. De impact ervan op de hinderverdeling wordt in het recente contourrapport nader beschreven.

Deze recente publicatie van het contourrapport 2016 brengt u in verband met de bijkomende inzet van baan 19 voor opstijgingen uit de Strategische Visie 2040 zoals deze in de loop van november 2016 door BAC werd bekendgemaakt. U omschrijft dit als een 'alternatief baangebruik'. Laten we dit niet verwarren met het alternatief baangebruik onder ongunstige weersomstandigheden, waarbij afgeweken wordt van het preferentieel vastgelegde hoofdbaangebruik en bij

overschrijding van de toegestane limieten voor rug- en zijwind andere banen worden toegewezen. Daarom wil ik eerst het gebruik van baan 19, zoals voorzien binnen de Strategische Visie 2040, nader duiden. De bijkomende inzet van baan 19 voor opstijging maakt binnen de door BAC voorgestelde visie deel uit van de implementatie van een eerste fase, met als doel om tegen 2020 te kunnen voldoen aan de vraag naar een hogere baancapaciteit tijdens de piekmomenten overdag. Momenteel bedraagt de maximale capaciteit van het banenstelsel 74 bewegingen per uur onder 'hoofdbaangebruik' bij normale weersomstandigheden.

Opstijgingen vinden plaats van baan 25 Rechts en landingen op beide parallelle banen 25 Rechts en 25 Links. Onder ongunstige weersomstandigheden, met gebruik van baan 07 Links en 07 Rechts voor opstijging en baan 01 voor de landing, loopt deze maximale capaciteit sterk terug tot 50 bewegingen.

Rekening houdend met de evolutie van het vliegverkeer is er tegen 2020 een marktvrage naar een hogere piekcapaciteit van 80 bewegingen per uur, en dit zowel onder hoofd- als onder alternatief baangebruik. Om daaraan te kunnen beantwoorden, wenst BAC in een eerste fase het huidige baangebruik te optimaliseren. Dat betekent dat tijdens de vertrekpieken overdag niet alleen de hoofdbaan 25 Rechts voor opstijgingen aangewezen zal worden, maar ook baan 19. Er zijn dus tot op een zekere hoogte parallellen met de situatie zoals die zich voordeed tijdens de renovatiewerken. Daarnaast is het gemengd gebruik voorzien van de drie banen voor landing en opstijging onder minder gunstige weersomstandigheden. Door die optimalisatie van het baangebruik kan de capaciteit van het banenstelsel in principe verhoogd worden naar 84 bewegingen per uur, en dat onder alle weersomstandigheden.

Vanaf 2025 volstaat dat niet meer, volgens de strategische visie van BAC. Daarbij worden bijkomende infrastructuurwerken in het vooruitzicht gesteld – nogmaals: volgens BAC – waarbij twee opties zijn uitgetekend, ofwel de aanleg van een parallelle taxiweg voor baan 25 Links, ofwel de verlenging van diezelfde baan met 900 meter.

De positie van de Vlaamse Regering ten aanzien van dit initiatief van de luchthavenbeheerder werd reeds uitgebreid besproken in deze commissie. Ik heb toen aangehaald dat er op dit ogenblik geen uitspraak wordt gedaan of een formeel standpunt wordt ingenomen door de Vlaamse Regering. Ik heb ook aangegeven dat we vanuit de Vlaamse Regering pas een formeel standpunt zullen innemen in het kader van een formeel plannings- en vergunningstraject, en dat na een formele aanvraag door de luchthavenbeheerder. Dit dossier dient uiteraard ook alle noodzakelijke milieustudies en geluidprognoses te bevatten, met opgave van de impact van de verschillende opties op de evolutie en de verdeling per gemeente van het aantal potentieel ernstig gehinderden.

Dat laatste brengt me bij uw concrete vragen. Er zijn tot op dit moment door BAC, sinds de bekendmaking van haar strategisch plan, nog geen gedetailleerde prognoses of studies bekendgemaakt. Het is ook niet bekend welk precieze aandeel van de opstijgingen effectief zal worden toegewezen aan baan 19. De informatie waarover het Vlaamse Gewest beschikt, is beperkt tot de informatie zoals die door BAC via officiële kanalen werd bekendgemaakt naar aanleiding van de lancering. Die bevat zeer algemene prognoses.

Ik zal geen opdracht geven aan de experts van de Universiteit Gent om de impact van de voorgestelde aanpassing nader te onderzoeken. Dit past binnen de uitwerking door BAC van haar eigen strategische visie. Het initiatiefrecht ligt bijgevolg bij de luchthavenbeheerder BAC, die vragende partij is. Het is mogelijk dat BAC de detailresultaten van de studie, die reeds in haar bezit zou zijn of nog uitgevoerd zal worden, waarbij de impact in kaart wordt gebracht, ook verder zal

kunnen toelichten. Wij hebben geen zicht op de timing en de inhoudelijke voortgang van de dialoog die zij hebben aangekondigd.

De precieze hinderverdeling en de evolutie onder de verschillende fasen is ons niet in detail bekend. We kunnen dat pas later evalueren. Het is voorbarig om nu al te spreken over een pak meer hinder die Vlaanderen zal moeten dulden. Dat kunnen wij op dit moment nog niet helemaal inschatten. Uiteraard zal er verder overleg zijn. Het zal verder besproken worden, maar dat zal in een latere fase zijn, op het moment dat alles goed in kaart is gebracht en ook alle milieueffecten voor ons duidelijk zijn.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Bedankt, minister, voor uw uitgebreide antwoord. U hebt inderdaad op al mijn vragen een antwoord gegeven, maar wat betreft de vraag om de Universiteit Gent te betrekken en de prognoses die in de visienota van BAC vermeld staan in verband met het gebruik van baan 19, om die over te laten aan BAC zelf, dat lijkt mij een parallel met het Monsanto-verhaal, waarbij we aan het bedrijf vragen om te bewijzen dat hun product eigenlijk niet schadelijk is voor de gezondheid.

Ik wil vragen, minister, of u toch niet wilt overwegen om die prognose die BAC aangeeft, te onderzoeken en te bekijken welk percentage van gehinderden die in zich heeft, zodat we toch weten welke impact de visie van BAC heeft op de kwaliteit van de leefbaarheid van de gemeenten die rond Zaventem liggen.

U zegt dat baan 19 sterk te maken heeft met de windrichting en weersafhankelijk is, maar als 25L gesloten moet worden voor een onderhoudsbeurt, gebruikt men blijkbaar toch baan 19. Men kan baan 19 dus ook los van de windrichting gebruiken. Ik vrees dat wat dat laatste betreft, de hinder inderdaad voor Vlaanderen zal zijn en dat er geen sprake is van een gelijke spreiding van lasten en lusten, en dat de Vlaamse Rand de lasten van de luchthaven zal moeten slikken, en weliswaar ook de lusten, maar dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest er daardoor onderuit komt en alleen de lusten van de nabijheid van de luchthaven zal hebben.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Er wordt tot nu toe voornamelijk gesproken over de gehinderden, en dan gaat het vooral over het geluidsniveau. U weet, minister, dat ik er in het verleden al meermaals voor gepleit heb om met de luchthavenregio rekening te houden in het luchtkwaliteitsplan. Daarom wil ik aansluitend nog eens een pleidooi houden, niet alleen voor nieuwe technologieën en stillere vliegtuigen die eraan komen, maar vooral ook om meer rekening te houden met de luchtkwaliteit en dus properdere vliegtuigen. Ik vind dat daar momenteel te weinig aandacht naar gaat. Ik wou dat toch nog eventjes onder uw aandacht brengen.

Ik word de laatste tijd, als bewoner van een gemeente die in de nabijheid van de luchthaven ligt, ook geconfronteerd met heel wat vragen van burgers. Vooral de voorbije week heeft men de indruk dat de vliegtuigen niet in de normale omstandigheden vliegen. Hebt u er misschien weet van dat men momenteel bepaalde testen aan het uitvoeren is? Men vliegt vooral op de 7 Links en de 7 Rechts, waar we eigenlijk voornamelijk de landende vliegtuigen hebben. Hebt u weet van bepaalde testcases momenteel?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik wil mij eerst en vooral aansluiten bij de vraag naar aandacht voor de luchtkwaliteit. Dat is een terechte bezorgdheid, die niet altijd voldoende aandacht krijgt.

Een tweede punt gaat over de inspraak van de omwonenden. Brussels Airport heeft gezegd dat de strategische visie tot stand moet komen via inspraak en dialoog. Op die manier wil men een groot draagvlak creëren. Maar het lijkt erop alsof stroper en jager dezelfde persoon zijn. Brussels Airport trekt die hele inspraakprocedure. Zij hebben het Forum 2040 opgericht. Het lijkt erop dat er misschien niet echt ruimte zal zijn voor debat, maar dat er enkel nog over de details van de uitbreiding gediscussieerd zou kunnen worden. Er hebben zich 220 mensen opgegeven voor dat forum. Daaruit worden er 60 gekozen. Het gevoel leeft dat niet iedereen daar zijn zeg kan doen, niet iedereen uit de betrokken gemeenten, niet alle omwonenden. Wij zijn sterke voorstanders van een onafhankelijk en permanent overlegorgaan, minister. In hoeverre bent u van plan om dat zelf ook voor een stuk mee te organiseren en te trekken, in plaats van het alleen door de luchthaven te laten organiseren?

Mijn vraag is of u van plan bent met betrekking tot inspraak en overleg zelf initiatieven te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Mijnheer Nevens, ik wil u danken voor uw vragen. Volgens mij is het een goed voorstel.

Minister, ik vind het spijtig dat u niet bereid bent in een echt onafhankelijk onderzoek te investeren. Indien Brussels Airport Company (BAC) het zelf moet uitvoeren, zullen we volgens niet van onafhankelijkheid kunnen spreken.

U hebt de uitbreidingsplannen van BAC toegelicht. Momenteel gaat het om 240.000 vliegbewegingen. Tegen 2040 wil BAC tot 315.000 vliegbewegingen stijgen. Dat is 30 procent meer. Deze plannen zijn louter ingegeven door een economisch gedreven logica van ongebreidelde groei. Dit staat haaks op onze bekommernis. Wij willen dat een evenwicht wordt gezocht tussen de economische leefbaarheid en de leefbaarheid voor de mensen rond de luchthaven.

U weet dat verschillende werkgroepen van start zijn gegaan. Daarover zijn al schriftelijke vragen gesteld. De werkgroepen hebben de taak de zaken te objectiveren. Ze zijn echter samengesteld uit vertegenwoordigers van BAC zelf en van de kabinetten. Verder is er een delegatie per entiteit. Ik weet niet of we daar het grote objectiverende werk van mogen verwachten. Daar zitten we nochtans allemaal op te wachten.

Wat de vraag van mevrouw Meuleman over een participatief project betreft, weet u dat we hebben voorgesteld een intendant aan te stellen. Hij zou met een participatief project met alle belanghebbenden precies tot een objectivering kunnen leiden. Hij zou studies zoals de studie van de Universiteit Gent kunnen bestellen of er alleszins rekening mee kunnen houden. Op dat punt zullen we moeten uitkomen. Indien we alleen aan BAC overlaten om de participatie te organiseren en de cijfers aan te leveren, zullen we niet vooruit geraken.

Mevrouw De Vroe, met de kwaliteit van de uitstoot hebt u een belangrijk punt aangeraakt. We beschikken over uitstootnormen voor auto's. Het wordt tijd dat we eraan denken ook voor vliegtuigen normen in te voeren. Ik denk evenwel dat we dit op Europees vlak zullen moeten aanpakken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Volgens mij moeten bepaalde zaken hier toch in het juiste perspectief worden geplaatst. Het gaat om een initiatief van een private speler die een plan opstelt, daarmee de boer opgaat, het plan herwerkt, het plan definitief aanneemt en vervolgens verdere stappen zet. Dit omvat een fase waarin de private initiatiefnemer naar de omgeving luistert en vraagt wat de mensen ervan vinden.

Er wordt me hier gevraagd hier vanuit de overheid actief in tussenbeide te komen. We zouden dan zelf de studies die de private initiatiefnemer heeft besteld, moeten opvragen en controleren. Ik ben niet zeker of we dat zouden kunnen doen vanwege eigendomsclausules. De opdrachtgever heeft de Universiteit Gent betaald om het onderzoek uit te voeren en is nu ook eigenaar van dat onderzoek.

Dit stelt tevens heel het principe in vraag. De vraagstellers geloven niet dat BAC als speler objectief kan zijn. Heel ons milieuvergunningenbeleid is echter gebaseerd op het feit dat de initiatiefnemer zelf een milieueffectenrapportage (MER) laat opstellen. Een onafhankelijke instantie, namelijk onze MER-cel, moet beoordelen of dit op een goede, correcte en onderbouwde wijze is gebeurd. Zo werkt heel ons vergunningenbeleid. Indien dit hier in vraag wordt gesteld, moeten we dit allemaal herbekijken. De overheid zou dan alles zelf moeten doen. Dat is een heel andere werkwijze. Indien me dat wordt gevraagd, plaats ik daar grote vraagtekens bij. Ik vraag me dan af waarom we dit zouden moeten doen met betrekking tot dit dossier en niet met betrekking tot andere dossiers.

Dit betekent niet dat we alles op zijn beloop laten en dat het ons allemaal niet interesseert. Dat is iets anders. Ik vind echter dat we de procedures correct moeten laten verlopen. Indien we ons tijdens deze fase ongevraagd in het strategisch plan zouden mengen, zouden we in grote problemen kunnen belanden indien we later als vergunningverlenende overheid fungeren. Dat moeten we ook in rekening brengen. Het is mogelijk dat bepaalde mensen niet willen dat bepaalde zaken objectief en correct verlopen. Ik vraag me af waarom die vragen hier worden gesteld.

Uiteraard wordt rekening gehouden met de hinder. Het gaat niet enkel om geluid. Veiligheid is ook een cruciaal aspect. Dit geldt echter ook voor de luchtkwaliteit. De MER moet alles omvatten wat hierbij komt kijken. Dit zal planmatig moeten worden aangepakt, met een plan-MER en dergelijke. Dat is net een van de aspecten die de beëdigde deskundigen moeten onderzoeken. Uiteraard wordt hiermee rekening gehouden.

Ik herhaal dat de Vlaamse Regering tijdens deze fase niet actief tussenbeide wil komen. We hebben ons daarover beraad. Dit is niet aangewezen. We blijven dit uiteraard verder opvolgen. We zullen alle belangen van de omwonenden op alle vlakken en natuurlijk ook de economische belangen van de luchthaven op een goede, objectieve wijze afwegen.

Mevrouw De Vroe, u hebt gevraagd of er recent iets is veranderd. We zullen navragen of er meer klachten zijn geweest. We zullen vragen of in de metingen uitzonderlijke zaken kunnen worden vastgesteld.

Bepaalde plannen die BAC op tafel heeft gelegd, baren ons zorgen. BAC heeft het proces zelf uitgetekend. De private initiatiefnemer gaat zelf in consultatie. We moeten afwachten wat definitief op de tafel wordt gelegd. Dan moeten we in dialoog treden en nagaan hoe de overheid een en ander verder kan laten verlopen. Ik blijf erbij dat het niet verstandig zou zijn tijdens deze fase actief in te grijpen en, voor zover dat mogelijk zou zijn, de cijfers in vraag te stellen. Daarvoor zouden we de gegevens moeten kennen die hiervoor worden gebruikt. Ik ben het dan ook niet eens met wat me hier wordt gevraagd. Dat is niet de

visie van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering heeft afgesproken pas actief aan het proces deel te nemen zodra er een definitief strategisch plan is en op basis daarvan de juiste stappen te zetten.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, we weten allebei dat dit geen eenvoudig dossier is. Geluidsnormen vormen een specialiteit op zich. Het gaat hier echter om meer dan enkel de geluidsnormen en het lawaai dat de luchthaven met zich meebrengt.

Het wantrouwen ten aanzien van BAC is in de loop der jaren enkel toegenomen. We zijn al vragende partij om een plan-MER voor de luchthaven op te stellen. Alleen heeft BAC nog nooit een plan-MER op tafel gelegd. Bij de stelselmatige uitbreiding van de luchthaven is steeds een ontheffing gevraagd van de verplichting een MER-procedure te starten. BAC heeft die ontheffing ook altijd gekregen. Er werd immers van uitgegaan dat wat werd bijgebouwd, te klein was in verhouding tot de reeds vergunde activiteiten. Zo kan iemand natuurlijk altijd aan de procedures ontsnappen.

Ik beweer niet dat de procedures niet goed zijn of dat de Vlaamse Regering niet de juiste tools heeft om te beoordelen of iets al dan niet kan worden vergund. Alleen moet BAC wel de wil hebben om de impact van de luchthaven op de omgeving volledig in kaart te brengen.

Het gaat dan niet enkel om de geluidshinder, maar ook om het grondlawaai. In onze regio heeft dat een grote impact op de totale overlast. Ten aanzien van het lawaai van de vliegtuigen is dat nog nooit mee in rekening gebracht.

De waterkwaliteitsnormen worden constant overschreden. Ik denk hierbij aan de de-icing van de vliegtuigen. Hierdoor hebben de beken in Kampenhout eigenlijk geen leven meer. Daar kan zelfs de Chinese moeraslak niet overleven. Alles is er dood. Ook met betrekking tot de luchtkwaliteit is nog nooit een enkele studie op tafel gelegd.

Mijn pleidooi slaat op een bekommernis die leeft in de gemeenten rond de luchthaven. We willen eindelijk weten wat de impact van de luchthaven-uitbreiding op onze regio is. Ik hoop dat u erin zult slagen BAC in beweging te krijgen en niet altijd maar deelstudies over aspecten te maken en ballonnetjes op te laten. We willen eindelijk een totaalbeeld krijgen van de milieu-impact van de luchthaven op onze regio en op de leefbaarheid in de gemeenten rond de luchthaven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de overlast door everzwijnen en de nood aan bijkomende maatregelen – 2056 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, om de zoveel tijd lezen we in de pers en in tal van vakbladen alarmerende berichten over de alsmaar toenemende everzwijnenpopulatie. Zo konden we recent in Het Belang Van Limburg lezen dat er het voorbije jaar maar liefst 700 evers werden geschoten in Limburg. In totaal zouden er 870 geschoten zijn, maar we weten natuurlijk dat de evers vooral in de

Limburgse bossen foerageren, en die Limburgse bossen zijn natuurlijk zeer talrijk!

In het verleden heb ik hierover al meermaals vragen gesteld. In november 2016 hebben we het hier nog uitgebreid gehad over de everpopulatie en uiteraard ook over de schade die deze dieren kunnen veroorzaken, de kans op dodelijke verkeersongevallen, maar ook de landbouwschade.

De jagers melden dat in Limburg 15.000 tot 20.000 hectare onbejaagd is. Onder andere Natuurpunt geeft geen toelating om te bejagen in de gebieden die zij beheren of in eigendom hebben. Limburgs Landschap, de kleinere broer van Natuurpunt, laat gelukkig wel toe dat er kan worden gejaagd in de gebieden die zij beheren. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) laat ook in heel wat gebieden niet toe dat er gejaagd wordt. Op een aantal wel, maar nog steeds niet overal.

Recent vond het eerste faunabeheeroverleg plaats, zoals dat wordt voorzien door artikel 54 en 55 van het Jachtvoorwaardenbesluit. We vernemen dat op deze faunabeheeroverlegvergaderingen de belangen van de stakeholders continu diametraal tegenover elkaar staan. Natuurorganisaties juichen de aanwezigheid van everzwijnen toe. De landbouwers willen ze weg. Bepaalde diensten vrezen steeds meer verkeersongevallen. De jagers vrezen steeds meer schadeclaims.

Minister, welke stappen gaat u ondernemen om de gevaren van overlast terug te dringen? Zult u aan tafel zitten met Natuurpunt en het ANB? In oktober 2016 antwoordde u op mijn schriftelijke vraag dat u zeker het ANB zou aanmoedigen om al het mogelijke te doen om maatregelen te nemen. Vandaar deze vraag.

Zijn er recent nog stappen gezet in het onderzoek naar het gebruik van drones met warmtecamera's voor het detecteren van wild? Dit gebeurt onder meer in het Verenigd Koninkrijk. Daar worden in een project een helikopter en warmtebeeldcamera's ingezet om de wildpopulaties te tellen. Is dat hier ook mogelijk? Van het INBO maar ook van anderen horen we dat we op dit ogenblik nog altijd geen duidelijke inschatting kunnen maken van de huidige populatie. Als men de populatie wil intomen, zal men minstens ook moeten weten hoe groot ze op dit ogenblik is. Zal men grondiger bekijken hoe men het wild kan detecteren? Welke middelen zal men daar eventueel voor vrijmaken?

Welke stappen werden nog ondernomen om de monitoring van everzwijnen te optimaliseren en de everzwijnpopulatie in Vlaanderen verder in toom te houden?

Jaarlijks worden de afschotmeldingen en de ecologische karakteristieken van geschoten everzwijnen verzameld en geanalyseerd door het INBO. Dat gebeurt in het kader van zijn vastgelegde kerntaken. Kunt u een overzicht van deze resultaten bezorgen? Desgevallend kan dat schriftelijk omdat het gedetailleerd is.

Tot 2018 loopt er in het kader van schadebeheer een onderzoek naar de ruimtelijke en temporele bewegingspatronen van everzwijnen. In uitvoering van artikel 56 van het Jachtvoorwaardenbesluit voert het INBO verder onderzoek uit naar de maatschappelijke draagkracht voor de aanwezigheid van everzwijnen in Vlaanderen en de gevolgen ervan voor zowel het beheer als het beleid omtrent everzwijnen. Kunt u ook over dit onderzoek al meer informatie geven?

De onderzoekscapaciteit rond everzwijnen wordt versterkt door twee doctoraatsprojecten: een eerste in samenwerking met de Universiteit Antwerpen over het risico op landbouwschade door everzwijnen, en een tweede in samenwerking met de Universiteit Hasselt over het impactbeheer van everzwijnen in en rond het Nationaal Park Hoge Kempen. Ook daarover had ik graag meer informatie, mocht dat al mogelijk zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, bedankt voor uw opvolgingsvraag. In 2014 hebben wij de mogelijkheden om te jagen op everzwijnen sterk aangepast en geoptimaliseerd. Daarnaast werden duidelijke preventieve maatregelen geïnventariseerd en gerealiseerd om de schade te voorkomen. Het gaat daarbij onder meer over de vaststelling van een code goede praktijk en de stapsgewijze realisatie van wildrasten. Volgens het ANB en het INBO zijn er momenteel geen andere efficiënte en maatschappelijk aanvaardbare middelen gekend dan die die zijn opgenomen in het Jachtvoorwaardenbesluit. Zodra er nieuwe en efficiënte alternatieven bekend zijn, zullen wij die graag implementeren.

In het overleg over de everzwijnen in de verschillende faunabeheerzones, onder andere in Limburg, zijn Natuurpunt en Limburgs Landschap als terreinbeherende verenigingen betrokken partners in het overleg over de optimalisatie. Dat dit overleg tussen verschillende partijen met soms tegengestelde belangen niet evident is, spreekt voor zich. Ik ben ervan overtuigd dat Natuurpunt de ernst van de situatie kent en al het mogelijke doet om mee tot een constructieve oplossing te komen.

Wat betreft de bejaagbaarheid van percelen, liggen het jachtrecht en ook de verantwoordelijkheid voor het wildbeheer bij de eigenaar. Het is van overheidswege niet mogelijk om de eigenaar tot welke vorm van wildbeheer dan ook te dwingen.

Ik heb al een aantal keer geantwoord op een paar vragen van deze commissie, onder andere in november 2016. De toelichting die ik toen gaf, blijft nog altijd actueel. Het gebruik van de technieken waarover u het hebt in uw vraag, mevrouw Peeters, lijkt veelbelovend in functie van detectie en opmeting van schade. In functie van de inzetbaarheid van deze technieken voor jachtdoeleinden geven verschillende onderzoeken en praktijkexperts momenteel aan dat de efficiëntie onvoldoende is door een beperkt onderscheidend vermogen, zeker in bossen en waar er een dichte dekking is. Bijkomend heeft de precieze plaatsbepaling, anders dan in minder versnipperde regio's dan Vlaanderen, slechts een beperkte meerwaarde voor de effectieve bejaging. Door de snelheid en beweeglijkheid van de dieren garandeert een goede detectie niet noodzakelijk een efficiëntere en dus ook veiligere bejaging.

Qua monitoring zijn er geen recente doorbraken die toelaten om de populatiegrootte beter in te schatten. Qua beheer zijn er evenmin recente doorbraken. We zetten dus maximaal in op de actueel beschikbare methoden qua monitoring en beheer. Via het structureel overleg in de faunabeheerzones proberen we alle betrokken partijen ertoe aan te zetten om gezamenlijk de meest beschikbare mogelijkheden maximaal te benutten en daardoor monitoring en beheer te optimaliseren.

Zoals ik in het verleden al vaak heb aangegeven, vormen de analyse en rapportage van afschotmeldingen de enige beschikbare index. Verdere inspanningen zullen geleverd worden om de kwaliteit van de beschikbare data die de basis vormen van deze analyses, te verbeteren. Het INBO volgt wel verder de wetenschappelijke ontwikkelingen over monitoringmethoden op, waarbij de mogelijke inzet van cameravallen als monitoringtool een piste is die internationaal verder onderzocht wordt en waarvan bepaalde aspecten deel uitmaken van het doctoraatsonderzoek in samenwerking met de Universiteit Hasselt.

Het INBO verwerkt nu de afschotgegevens van 2015 en 2016. De gegevens tot en met 2014 werden reeds gepubliceerd. De gegevens van 2015 en 2016 worden

gecontroleerd op fouten en verwerkt. De voorlopige cijfers zal ik aan het secretariaat overhandigen.

U vroeg toelichting bij het onderzoek naar de ruimtelijke en temporele bewegingspatronen van everzwijnen dat loopt tot 2018. Het INBO onderzoekt de ruimtelijke en temporele bewegingspatronen van everzwijnen al sinds 2012. Hierbij werd veel ervaring en kennis opgebouwd rond het gebruik van vangkooien voor everzwijnen. Deze kennis werd reeds verschillende malen toegelicht door het ANB en de provincie West-Vlaanderen in het kader van het inzetten van vangkooien als bestrijdingsmethode. Naast het opbouwen van deze kennis lag de focus van het onderzoek tot op heden op het verzamelen van de gegevens. De data-analyse is voorzien voor het najaar 2017. De resultaten van dit onderzoek zullen dus beschikbaar zijn in het voorjaar 2018.

In overleg met het ANB werd beslist om in 2016 het eerste luik van de bevraging in het kader van het maatschappelijk draagvlakonderzoek te richten op de doelgroepen die direct met everzwijnen te maken hebben, namelijk natuur, jacht en landbouw, en dit alleen in de provincie Limburg en het deel van de provincie Antwerpen waar reeds everzwijnen voorkomen. In de zomer van 2016 werd, in samenwerking met de betreffende stakeholdergroepen, een vragenlijst verstuurd. Elke vragenlijst kon maar één keer en alleen door de geadresseerde ingevuld worden. 810 personen beantwoordden deze vragenlijst online. Momenteel loopt de data-analyse. In het najaar van 2017 zal, als tweede luik van dit maatschappelijk onderzoek, een bevraging naar het brede publiek uitgevoerd worden.

Het doctoraatsonderzoek aan de Universiteit Antwerpen loopt sinds 2015 in twee studiegebieden. Het eerste bestaat uit Maaseik, Kinrooi, Bocholt, Bree en Meeuwen-Gruitrode, en het zuidelijk studiegebied is Bilzen. Daarbij worden zo veel mogelijk van de schadegevallen in detail opgemeten. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met de lokale landbouwers en jagers. Momenteel wordt een methode uitgetest om op basis van de foto's van de beschadigde percelen van 2015, 2016 en 2017, op een geautomatiseerde en op een geobjectiveerde manier, het beschadigde aandeel per perceel te kunnen bepalen. De resultaten hiervan worden in de loop van 2018 verwacht. Recent werd, als deel van dit doctoraatsonderzoek, ook een eerste manuscript op basis van een bevraging uit 2015 omtrent schade bij landbouwers vrijgegeven voor publicatie.

Het tweede doctoraatsonderzoek aan de universiteit Hasselt is pas gestart op 1 oktober 2016. De camera's voor het terreinwerk werden vorige maand geleverd en een infovergadering met de betrokken jagers en terreinbeheerders vond plaats op 24 april 2017. Het verzamelen van de terreingegevens zal binnenkort van start gaan. Ook dit doctoraat zal lopen over een periode van vier jaar.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. In het najaar zal ik wellicht meer informatie kunnen krijgen over de analyse van de antwoorden die na de bevraging zijn binnengekomen. U zegt dat daar een bredere maatschappelijke bevraging op zal volgen.

U zegt terecht dat jachtrechten niet afgedwongen kunnen worden. Maar al sinds 2011 en 2012 wordt gezegd dat de everzwijnpopulatie op een of andere manier moet worden ingetoomd. Het INBO heeft destijds ook heel wat methoden in kaart gebracht om die populatie in te tomen. Zolang we niet weten hoe groot die populatie is, is het ook moeilijk effectieve maatregelen te treffen voor de regulatie van die everzwijnenpopulatie. We moeten blijven zoeken welke maatregelen kunnen worden genomen om tot een juist beeld te komen van de

huidige populatie. We weten dat die everzwijnen zich heel snel voortplanten, en dan groeit de populatie exponentieel.

Daarom denk ik dat het belangrijk is dat everzwijnen op zo veel mogelijk gebieden bejaagd kunnen worden. U zegt dat het niet kan worden afgedwongen, maar anderzijds denk ik wel dat overleg met Natuurpunt en met ANB toch aangewezen is om te zorgen voor een zo groot mogelijk jachtgebied, zeker in Limburg en de Antwerpse Kempen, waar het everzwijn sterk aanwezig is, om te komen tot een optimale bejaging.

We hadden begrepen dat op dit ogenblik met het ANB al onderzocht werd om gebieden kleiner dan 40 hectare te kunnen bejagen. Men is daar een aantal gebieden aan het selecteren. Kunt u in dat verband ook al een stand van zaken geven? Is daar ook specifiek onderzocht of men in die kleinere gebieden ook effectief zal overgaan tot bejaging van everzwijnen? Het is volgens mij van belang om daarop te blijven inzetten voor de toekomst.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Er bestaan geen mirakeloplossingen en er ontbreekt ons nog heel wat kennis. Ik begrijp ook dat heel wat kennis nog in opbouw is, wat op zich een goede zaak is. Minister, het is al vaak gezegd dat preventie belangrijk is. We moeten niet de indruk geven dat als we beter en meer kunnen bejagen, het probleem dan opgelost is. Het kan ertoe bijdragen, maar het is niet de enige en misschien ook niet de belangrijkste oplossing.

In een vorig antwoord gaf u ook al aan dat overleg binnen de faunabeheerszones soms mank loopt of dat het niet altijd evident is om tot oplossingen te komen. Hebt u de indruk dat het beter loopt dan voorheen? Of blijft dat problematisch? Ik had daar graag iets meer over geweten omdat u regelmatig in de antwoorden op dit soort vragen hebt aangegeven dat de belangen niet altijd gelijklopen, om het eufemistisch te stellen. Betekent dat dan dat er weinig of weinig doordachte oplossingen worden voorgesteld?

U zei ook dat als we de detectiemethodes verbeteren, dat niet noodzakelijk tot betere oplossingen leidt. Ik kan dat aannemen, want het is bekend dat die dieren zich over grote afstanden bewegen. Ze blijken ook vrij intelligent te zijn. U stelde in een vorig antwoord op een vraag dat er rond die wilddetectiesystemen proefprojecten lopen. Zijn er intussen succesvolle proefprojecten afgelopen wat betreft die wilddetectiesystemen?

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit mij aan bij de bezorgdheid hieromtrent. Het gaat inderdaad om een soort die zich tamelijk snel en op grote afstand verplaatst en dus blijkbaar moeilijker in te dijken is.

Minister, ik weet dat u heel wat inspanningen op dat vlak doet en dat u bezorgd bent over de manier waarop onze everzwijnen zich verplaatsen en verspreiden en zich dus zo maar niet laten indijken. Ik ben benieuwd naar de resultaten van de onderzoeken en naar de elementen waar u terecht op inzet, terwijl er op het terrein nog heel wat bezorgdheid leeft. Mensen zouden die diersoort liever enigszins ingedijkt zien, gelet op de schade die ze veroorzaakt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het gevoel, tijdens vorige besprekingen hier, dat die faunabeheerszones niet van de grond kwamen, was terecht. Ik was het een beetje beu dat daar zo getalmd werd. Ik heb nog eens duidelijk en schriftelijk de opdracht gegeven om daar werk van te maken. Men is daar dan intensiever aan beginnen te werken. Het goede nieuws is dat dit ook wel resultaat heeft. Er is

een volledige consensus over zes van de tien zones. Bij één is er nog geen consensus over de maatregelen die men wil inzetten en in drie zones is er zowel over het doel als over de middelen nog geen consensus. Er wordt wel verder aan gewerkt.

Mevrouw Peeters, ik heb geen zicht op de situatie in verband met uw bijkomende vraag met betrekking tot de kleinere gebieden. Dat moet ik navragen.

Van het proefproject in Leopoldsborg, collega Danen, hebben we nog geen resultaten, omdat het nog niet lang genoeg loopt. Maar dat wordt uiteraard verder goed opgevolgd.

Ik ben het natuurlijk eens met al degenen die zeggen dat we allemaal moeten samenwerken. Er wordt gevraagd om nog eens rond de tafel te zitten met ANB en Natuurpunt. Dat gebeurt net in die faunabeheerzones. Daarom is het ook goed dat die ook veel beter uit de startblokken zijn geschoten. Voorheen was dat een beetje aarzelend. Ik had de indruk dat bepaalde personen die dat moesten trekken, wat schrik hadden of aarzelden om daaraan te beginnen. Daarom hebben we er de zweep op gelegd om daar werk van te maken.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik dank de collega's om mee hun bezorgdheid te uiten voor dit verhaal.

De faunabeheerzones zijn inderdaad al een goed punt. Zo wordt men ten minste allemaal aan tafel gebracht en kan men samen zoeken naar een oplossing. Als noch het doel, noch de te nemen maatregelen op dit ogenblik duidelijk zijn, zal het waarschijnlijk nog een lange weg zijn.

Ik heb in het verleden al een paar keer aangehaald dat men daar in Nederland al een heel stuk verder in gegaan is. Daar heeft men enkele jaren geleden al beslist dat er voor een heel groot gebied van Nederland een nultolerantie geldt voor het everzwijn. Er zijn maar een klein aantal gebieden, weliswaar juist grenzend aan onze provincie, waar dan wel een beperkt gedoogbeleid is voor de evers. We moeten daar blijvend de aandacht op vestigen. Als we de kennis kunnen halen bij omliggende landen, moeten we die zeker meenemen, want anders vrees ik dat de populatie enorm blijft toenemen, met alle gevolgen van dien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.